

HANGON KAUPUNKI
HANGÖ STAD

Utvärderingsberättelse 2019

Kuvat/ Bilder: Paulina Rökman

Hangö stads revisionsnämnd
2017-2020

INNEHÅLL

1. Revisionsnämnd	3
2. Fullföljandet av verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar.....	4
2.1 Allmänt om ekonomin.....	4
2.2 Budgetens utfall.....	5
2.3. Balansering av ekonomin.....	8
2.4. Fullföljandet av ekonomiska och funktionsmässiga målsättningar för de centrala funktionerna.....	9
3. Ordnandet av den interna kontrollen, koncerntillsynen samt riskhanteringen	11
4. Övrigt	13
5. Sammandrag	16

UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2019 Hangö stads stadsfullmäktige

1. Revisionsnämnd

För mandatperioden 2017-2020 har av stadens fullmäktige följande revisionsnämnd valts:

Ordinarie medlem

Yrjö Sahlstedt
Marko Reitamaa
Mona Nyström-Hansen
Marie Koskinen
Timo Riikkilä
Esko Tolvanen
Gun Augustsson-Sula
Katja Mäkelä
Henrik Väisänen

Ställföreträdare

Johan Signell
Emilia Karvinen
Mikaela Mattsson
Dick Carstens
Riitta Tamminen-Tallgrén
Tuula Buch
Johan Puumala
Timo Jansson
Markku Autero

Till ordförande valdes Yrjö Sahlstedt och till viceordförande Marko Reitamaa.

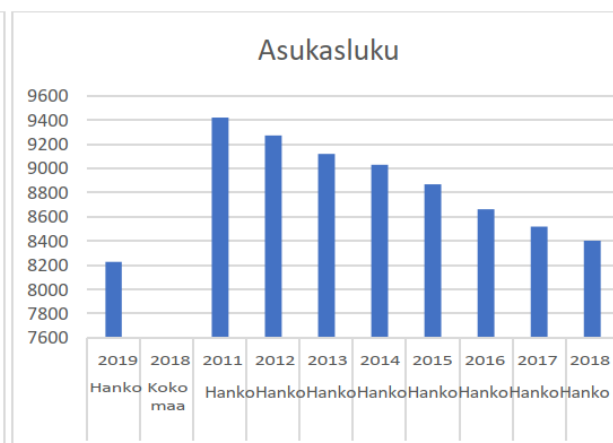
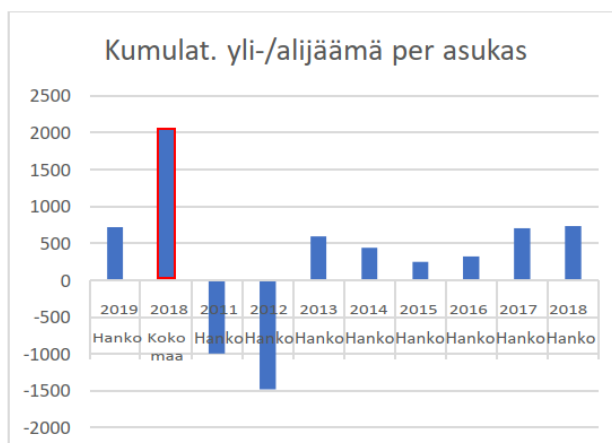
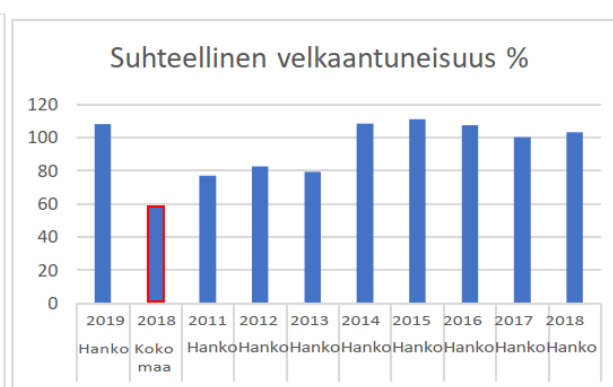
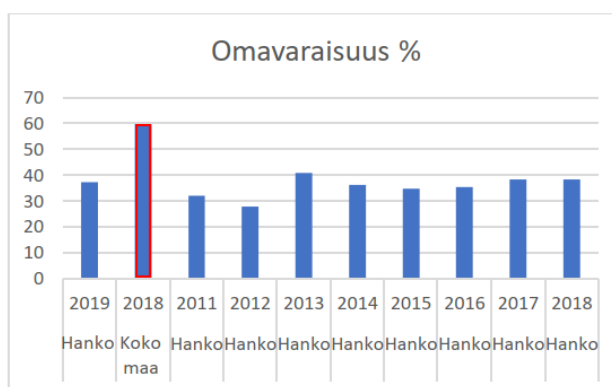
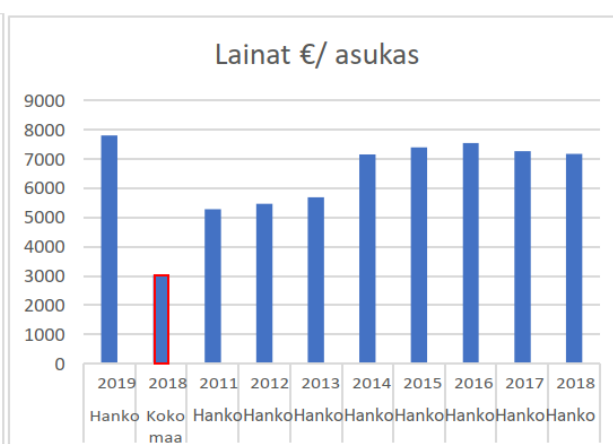
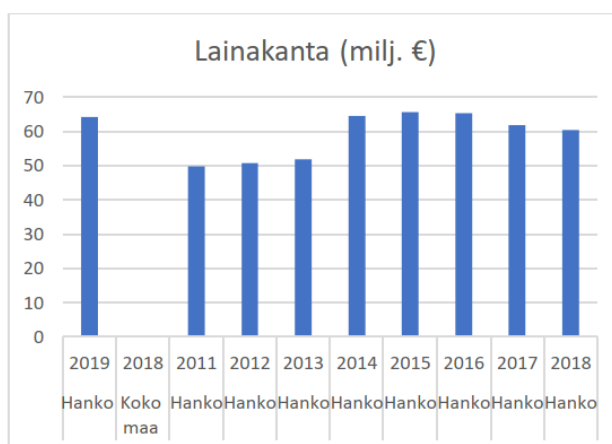
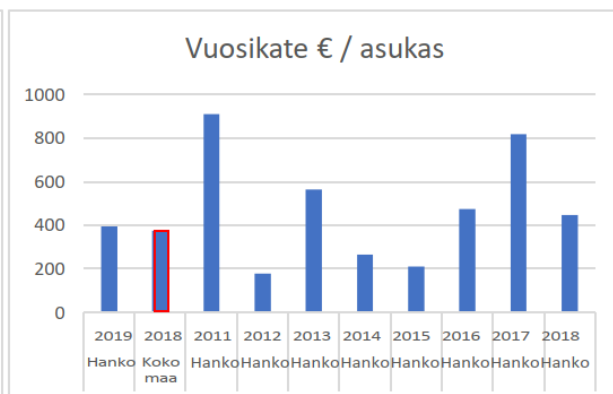
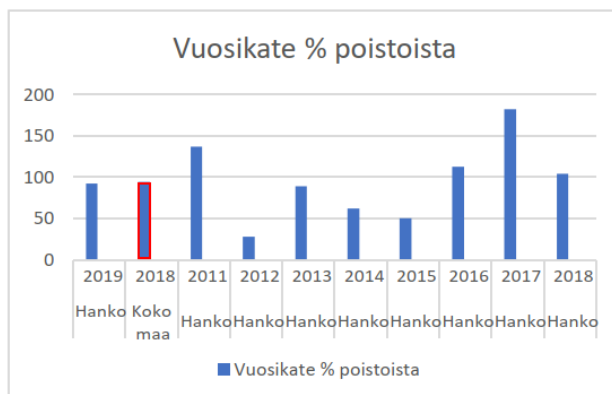
För fullföljandet av sin uppgift har revisionsnämnden bekantat sig med förvaltningsorganens protokoll, budgeten för år 2019, ekonomiplanen för åren 2020-2022, bokslutet och verksamhetsberättelsen för år 2019 samt revisionsrapporter. Revisionsnämnden har hört ledande tjänstemän och, i enlighet med skilt godkänt program, bekantat sig med valda tyngdpunktsområden. Revisionsnämnden har, med anledning av år 2019 samlats 7 gånger.

Den lagstadgade revisionen har utförts av Oy BDO Auditor Ab. Som ansvarig revisor har fungerat OFGR, GR Krister Rehn, som biträdande revisorer OFR, CGR Andreas Holmgård, OFGR, GR Tove Lindström-Koli och revisor Mark Lassfolk. Den ansvarige revisorn har fungerat som sekreterare för revisionsnämnden.

Efter att ha slutfört sitt arbetsprogram utfärdar revisionsnämnden för stadsfullmäktige följande utvärderingsberättelse:

2. Fullföljandet av verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar

2.1. Allmänt om ekonomin

Räkenskapsperiodens resultat för Hangö stad år 2019 uppvisade ett *underskott* om 0,27 milj. euro, vilket är sämre än föregående års *överskott* om 0,157 milj. €, men ett märkbart bättre resultat än i den ändrade budgeten. Den ursprungliga budgeten utgick från ett positivt resultat om 0,478 milj.euro medan den justerade budgeten visade ett underskott om 1,63 milj. €

Koncernens resultat år 2019 uppvisade ett *överskott* om 4,15 milj. € främst som följd av hamnens goda resultat.

Stadens kumulativa *överskott* är 5,74 milj. € eller 714 €/invånare.

Koncernens kumulativa *överskott* är i sin tur 11,67 milj. €, dvs 1.417 €/invånare.

Driftsekonomi utföll i sin helhet bättre än särskilt den justerade budgeten.

Stadens nettoinvesteringar var 3,99 milj. € jämfört med budgeterade 5,1 milj. €.

Stadens skuldbörda ökade under räkenskapsperioden med 3,9 milj. €.

Stadens skuldbörda var 64,3 milj. €, vilket motsvarar 7.816 €/invånare.

Koncernens skuldbörda var 77,8 milj. €, vilket motsvarar 9.459 €/invånare.

2.2 Balansering av ekonomin i enlighet med kommunallagen

Enligt kommunallagen hör till revisionsnämndens uppgifter bl.a. att utvärdera utfallet av balanseringen av ekonomin under räkenskapsperioden och tillräckligheten av den rådande ekonomiplanen ifall kommunens balans innehåller underskott som saknar täckning.

Kommunallagens kriterier beträffande balansering av ekonomin är de följande:

- "Budgeten och ekonomiplanen bör upprättas så att de förverkligar kommunstrategin och att utgångspunkterna för att sköta kommunens uppgifter säkerställs. I budgeten och ekonomiplanen godkänns målen för kommunens och kommunkoncernens ekonomi.

Ekonomiplanen bör vara i balans eller visa ett överskott. Det upplupna underskottet i kommunens balansräkning bör täckas inom fyra år från året efter bokslutets fastställande". (110 §, delvis)

Om täckning av underskottet inte följes enligt ovannämnda lagstadgade gräns kan utvärderingsförfarandet inledas.

- Utvärderingsförfarandet kan även påbörjas om det per invånare beräknade underskottet i kommunkoncernens senaste bokslut är minst 1 000 euro och i det föregående bokslutet minst 500 euro eller om jämförelsetalen för kommunens finansierings tillräcklighet eller soliditet i två år i rad uppfyller följande gränsvärden: (118 §)

- 1) kommunkoncernens årsbidrag är negativt utan de enligt lagen om statsandel för grundservice (1704/2009) 30 §:s enliga beviljade diskretionära höjningen av statsandel;
- 2) kommunens inkomstskatteprocent är minst 1,0 procentenhet högre än samtliga kommuners vägda genomsnittliga inkomstskatteprocent;
- 3) kommunkoncernens lånebörda överskrider samtliga kommunkoncernens genomsnittliga lånebörda med minst 50 procent;
- 4) kommunkoncernens relativa skuldsättning är minst 50 procent

Hangö stadskoncerns ekonomi har förstärkts under år 2019, medan moder-stadens ekonomi försvagats något. Även om bokslutets nyckeltal för år 2019 ännu till vissa delar uppvisar "kännetecknen för en kriskommun", medför inte stadens och dess koncerns nyckeltal det kommunallags enliga utvärderingsförfarandet som beskrivits ovan.

Koncernens kumulativa överskott är 11,67 milj. €, dvs 1.417 €/invånare. Således uppfylls inte detta kriskriteriums nyckeltal, ett underskott om 1 000 €/invånare, vilket är en synnerligen central faktor, eftersom utvärderingsförfarandet kan initieras endast med utgångspunkt i detta kriterium. Revisionsnämnden konstaterar dock att i Hangö stads bokslut för år 2019 uppfylls av ovannämnda kriterier punkterna 2 och 4. Vidare kan konstateras att man är mycket nära att överskrida gränsvärdet för kriterium nummer 3.

Stadskoncernens årsbidrag var år 2019 +11.521 milj. €, vilket motsvarar en försämring om 0,33 milj. € jämfört med år 2018.

Stadens inkomstskattesats var år 2019 21,75 € medan landets genomsnitt 2018 var 19,84.

Stadens skuldbörda minskade under 2018, men har under 2019 igen vuxit och är således ännu mycket hög. Hela landets kommuners medeltal år 2018 var 3.039 €/invånare medan det för Hangös del år 2019 var 8.344 €/invånare. Skuldbördan är således fortfarande över dubbelt större än landets medeltal och sannolikt störst i landet. Skuldbördan har vuxit från föregående år då den var 7.454 €/inv. Koncernens skuldbörda var 77,8 milj. euro, vilket motsvarar 9.459 €/invånare. Landets medeltal 2018 var 6.540 €/invånare.

Stadens soliditet är 37,19 %, dvs siffran har försämrats från år 2018 (38,31). Relativa skuldsättningen har stigit något och är nu 108,0 % (103,16 % år 2018). Koncernens motsvarande siffror var soliditet 35,2 % och relativ skuldsättning 83,6 %. Således uppfylls ekonomins balanskriterium för den sistnämnda.

Balansering av ekonomin enligt kommunallagen framöver

Gällande balanseringen av ekonomin lyfter revisionsnämnden fram att framöver kommer delvis nya kriterier att tillämpas för utvärderingsförfarandet. De nya kriterierna tas i bruk år 2022 och beräknas då på bokslutsuppgifter för året 2020. De nya kriterierna ersätter de fyra punkterna nämnda föregående stycke.

De nya kriterierna i Kommunallagens § 118 är:

- 1) förhållandet mellan årsbidraget och avskrivningarna i kommunens koncernresultaträkning är under 80 procent,
- 2) kommunens inkomstskattesats är minst 2,0 procentenheter högre än den vägda genomsnittliga inkomstskattesatsen för alla kommuner,

- 3) beloppet av lån och hyresansvar per invånare i kommunens koncernbokslut överskrider det genomsnittliga beloppet av lån och hyresansvar i alla kommuners koncernbokslut med minst 50 procent,
- 4) koncernbokslutets kalkylmässiga låneskötselbidrag är under 0,8.

För Hangös del kan konstateras att på basen av siffrorna för 2019 är man nära att överskrida kriterierna 2 och 3 av ovannämnda nya kriterier.

Även om gränsvärdena i den reviderade kommunallagens § 118 inte överskrids i koncernbokslutet 2019 vill revisionsnämnden fästa uppmärksamhet till stadens höga skuldbörda, vilket utgör en mycket betydande risk för staden och stadskoncernen. Enligt revisionsnämndens mening bör staden framöver sträva till att minska skuldbördan. Enligt revisionsnämndens åsikt bör staden förbereda sig för tidigare nämnda utvärderingskriterier som är undre förändring, genom att formulera ekonomiska och verksamhetsmässiga mål för sina koncernsamfund, genom vilka man kommer åt att påverka dessa lagstadgade kriteriers utfall på koncernnivå.

Den ekonomiplanepериодsenliga förändringen av stadens skuldbörda är sammanlagt en ökning om ca 0,8 milj. €.

Enligt den rådande budgeten-ekonomiplanen skulle moderns överskott bibehållas och förstärkas årligen enligt det följande.

Budget	Plan	Plan
2020	2021	2022
225.996 €	381.316 €	395.316 €

På grund av rådande Corona-epidemi anser Revisionsnämnden att det hänför sig betydande osäkerhet till budgetsiffrorna. Det ekonomiska spelrummet kommer sannolikt att vara märkbart mindre framöver.

Revisionsnämnden poängterar fortfarande vikten av särskilt en fungerande och aktiv koncernstyrning och –uppföljning för att med målstyrning och uppföljning kunna påverka koncernsamfundens verksamhet och ekonomi och där via koncernens nyckeltal, enligt vilka i dagsläget de lagstadgade kriterierna för utvärderingen av koncernens ekonomiska balans utformas.

Revisionsnämnden föreslår att man i en allt större utsträckning skulle formulera konkreta, mätbara ekonomiska målsättningar för stadens dottersamfund och deras nyckeltal, genom vilka man skulle få möjligheten att påverka koncernbokslutets nyckeltal.

För nyckeltalens del är det viktigt att observera att de kritiska nyckeltalen i Kommunallagens § 118 förnyas i början av 2020.

I Hangös stadskoncern har Hamn-bolaget en mycket betydande inverkan, vilket accentuerar koncernstyrningens och -tillsynens vikt i stadens roll som ägare. I enlighet med föregående år poängterar Revisionsnämnden att särskilt hamnens investeringar och följderna de påför är aspekter som enligt revisionsnämndens mening borde tydligt budgeteras som koncernmål i stadens budget.

I enlighet med föregående år poängterar Revisionsnämnden att det nuvarande koncerndirektivet är från år 2007 och bör uppdateras i enlighet med den gällande kommunallagen.

I koncerngenomgången fäster revisionsnämnden, relaterat till resultat-formuleringen särskilt uppmärksamhet till det goda resultatet i Hangö Hamn Ab.

2.3 Utfallet av budgeten

Som helhetskonstaterande framhåller revisionsnämnden att budgetdisciplinen varit god under året. Funktions- och projektvisa budgetavvikelser redogörs för i bokslutet och i denna utvärderingsberättelse.

Resultaträkningen

Resultatet för räkenskapsperioden 2019 var ett underskott om 0,270 milj. €, vilket är sämre än överskottet om 0,156 milj. € för år 2018, men särskilt bättre än resultatet i den ändrade budgeten. Hangö stads ekonomi har utfallit märkbart bättre än den ändrade budgeten.

Gällande resultatets utformning framhåller revisionsnämnden att uppmärksamhet bör fästas vid bl.a. följande aspekter:

”Positiva aspekter”

- Personalkostnaderna var 0,76 milj. € mindre än planerat.
- Skatteintäkterna överskred den ändrade budgeten 0,19 milj. €
- Statsandelarna överskred den ändrade budgeten 0,15 milj. €
- Finansieringsintäkterna var 1,26 milj. € bättre än budgeterat – ur Hangö hamn lyftes en extra dividend på 1 milj. €
- Verksamhetsintäkterna totalt var 0,48 milj. € högre än budgeterat.

Driftsekonomi

Driftsekonomi utföll för hela stadens del bättre än budgeterat. Intäkterna utföll ca 0,48 milj. euro bättre än budgeterat och kostnaderna å sin sida drygt 0,76 milj. € större än budgeterat. Verksamhetskostnaderna har vuxit från år 2018.

Helhetsmässigt framhåller revisionsnämnden att stadens driftsekonomi skötts enligt lag och fullmäktiges beslut. Större överskridningar av anslagen fanns för de äldres servicecenter, vars budget överskridning på kostnadssidan var 690.212 €, intäkterna överskreds 591.808 €. Bildningsavdelningen överskred anslaget på kostnadssidan om 307.628 €, intäkterna var 385.320 € större än budgeterat. Huvudsakligen har budgetdisciplinen och resultatstyrningen varit fungerande under år 2019.

Investeringsdelen

Staden förverkligade under året investeringar för ca 3,99 milj. €, som motsvarar 64 % av de budgeterade investeringarna. För investeringarna har redogjorts noggrannare i bokslutet.

Märkbara överskridningar fanns inte. Försäljning av fastigheter underskred budgeten ca 6,5 t€. Försäljningen av tomter underskred budget ca ~169 t€.

Skuldbördans förändring

Stadens skuldbörda har under året ökat med 3,94 milj. €. Vid årets slut var skuldbördan 64,3 milj. €, dvs 7.816 €/inv. Mängden lån per invånare har under 2019 ökat efter några år med sjunkande tal. Ökningen av mängden lån per invånare påverkas även delvis av invånarantalets kontinuerliga minskning. Hela landets kommuners medeltal år 2018 var 3.039 €/invånare, så Hangös läge är mycket sämre än genomsnittet.

Då skuldbördan analyseras bör uppmärksamhet dock fästas vid att stadens koncerninterna lån åt Hangö Hamn på 28,7 milj. €, förfaller till betalning 31.12.2023, så moderstadens nettoskulsättning är i praktiken 35,56 milj. €, vilket är över 4.324 euro per invånare och fortfarande mycket hög. Koncernens (staden + dottersamfund) externa skuldbörda är 77,8 milj. euro, 9.459 € per invånare.

2.4. Fullföljandet av ekonomiska och funktionsmässiga målsättningar för de centrala funktionerna

Centralförvaltningen

Funktionella målsättningar

De funktionella målsättningarna har genomförts till väsentliga delar.

Ekonomi

Ekonomi utföll i enlighet med budget.

Sydspetsens miljöhälsa

De verksamhetsmässiga och ekonomiska målen har i huvudsak utfallit. Ekonomi utföll i enlighet med budgeten.

Enheten för interna tjänster

Motgångarna i form av inomhusluftproblem har fortsatt, fastigheter som kräver reparationer finns det ett tjugotal. Man har varit tvungen att hyra utrymningsutrymmen, vilket medfört ökade hyreskostnader. Försäljning av fastigheter fastighetsförvaltningen hade budgeterats 300 t€, försäljningarna uteblev, målen uppnåddes således inte.

Även om enhetens verksamhetsmässiga mål i stora drag uppfyllts vill Revisionsnämnden fortfarande poängtera vikten i amorteringen av saneringskulden samt att saneringsprogrammet baserar sig på tillräckliga utvärderingar av skicket.

Den egentliga verksamhetens verksamhetsbidrag var ca 0,3 milj. € sämre än den ändrade budgeten som följd av fastighetsförsäljningarna som uteblev.

Grundtrygghet

Verksamhetsmässiga målsättningar

Grundtryggheten har på ett allmänt plan kunnat skapa de grundtrygghetstjänster som invånarna behöver och lagen kräver. Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet speciellt vid följande aspekter:

-Inomhusluftproblem har uppdagats i socialenhetens fastigheter, till följd av vilket man varit tvungen att evakuera personalen.

-Med tanke på den eventuella SOTE-reformen är det även centralt att kommunens utrymmen är ändamålsenliga för verksamheten så att verksamheternas flyttning inte blir aktuell av denna orsak.

-Kostnaderna för social- och hälsovård i Hangö är stora såväl i nationell jämförelse som jämfört med övriga HNS-kommuner. Med tanke på en eventuell kommande SOTE-reform vore det viktigt att kunna påvisa att servicen för invånarna går att genomföra kostnadseffektivt. Press på justeringen av verksamhetskostnaderna lägger även stadens minskande invånarantal.

Ekonomi

Grundtrygghetssektorn hölls som helhet i linje med budgetramarna. Intäkter inflöt 0,59 milj. € mer än budgeterat medan kostnaderna överskred budgeten om 0,69 milj. €. Med undantag av de hälsovårdscentralen underskred alla områden sin budget.

Bildningssektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

Revisionsnämndens uppfattning är att verksamhetsmässiga målsättningarna till väsentliga delar uppnåddes.

Ekonomi

Budgetdisciplinen har hållit och utfallet är sammanlagt 0,077 milj. € bättre än budgeterat – kostnaderna överskred budgeten 307 t€, men intäkterna var 385 t€ större än budgeterat. Nästan alla resultatområden har underskridit de uppskattade nettokostnaderna och inga stora överskridningar har inträffat.

Kultur- och medborgarverksamhet

Verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar

Enligt revisionsnämndens uppfattning har verksamheten skötts i enlighet med de uppsatta målsättningarna. Budgeten underskreds med 20 t€.

Miljösektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

De verksamhetsmässiga målsättningarna har till väsentliga delar uppnåtts och deras förverkligande har presenterats i bokslutet. Fastighetsförrättningarna utföll större än planerat, medan mängden nya tomter underskreds. Fabriksuddens planändring slutfördes inte under året.

Flertalet gamla planärenden är under behandling. Planändringarna som förutsätts för stadens fastighetsförsäljning utföll inte under året.

Ekonomi

Miljösektorns ekonomi utföll som i linje med det budgeterade.

Tekniska sektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

De verksamhetsmässiga målsättningarna har till väsentliga delar uppnåtts.

Ekonomi

Tekniska enhetens verksamhetsbidrag var 0,44 milj. € svagare än budgeterat. Avvikelsen hänför sig till intäktssidan som underskred budgeten 0,32 milj. € då de budgeterade fastighetsförsäljningarna uteblev. Kostnaderna var ~0,1 milj. € större än budgeterat.

Vattenverket

Vattenverkets utfall visade ett överskott om 0,27 milj. €, vilket är 181 t€ svagare än budgeterat. Verksamhetskostnaderna och överskred budget om 152 t€ medan intäkterna utföll 143 t€ lägre än budget. Investeringsutgifterna var 0,97 milj. €, vilket underskred budgeten ca 0,12 milj. €.

3. Ordandet av den interna kontrollen, koncern tillsynen samt riskhanteringen

Den interna kontrollen

Enligt bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning bör kommunstyrelsen i verksamhetsberättelsen redogöra för hur den interna kontrollen och den därtill hörande riskhanteringen ordnats i kommunen, huruvida det uppdagats brister i kontrollen under den gångna räkenskapsperioden och hur den interna kontrollen skall utvecklas under den rådande ekonomiplaneprodukten. Motsvarande redogörelse bör även företas för koncern tillsynens del.

I verksamhetsberättelsen ingår ett utlåtande om stadens interna kontroll och koncern tillsynens förverkligande samt utfall. Enligt stadsstyrelsens konstaterande har tillsynen fungerat väl under året. Revisionsnämnden konstaterar dock att redogörelsen över den interna kontrollen som presenterats i bokslutet inte till alla delar följer bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning för upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse (2017).

Koncernstyrning och kontroll

Som tidigare konstaterats i denna och föregående års utvärderingsberättelse är det nuvarande koncern direktivet föråldrat och motsvarar inte rådande kommunallag och bör således uppdateras. Enligt kommunallagen bör fullmäktige besluta om grunderna för den interna kontrollen för kommunen och kommunkoncernen.

För koncernstyrningens del styrs kontrollen av stadens förvaltningsdirektiv samt det koncern direktiv som ännu inte uppdaterats efter kommunallagens förändring.

I bokslutets redogörelse för koncernkontrollen skulle det vara önskvärt att presentera de konkreta åtgärder med vilka koncernbolagens resultatmässighet och ekonomiska läge uppföljs, analyseras och rapporteras samt en uppskattning av uppföljningen av koncern direktivet och riskhanteringssystemens funktionalitet i dotterbolagen (koncernbolagens riskkartläggnings tidsenlighet, täckning, riskhanteringsansvarsfördelning samt risker som realiserats och förutseendet av dessa).

I stadens förvaltningsdirektiv fastställs att Stadsstyrelsen halvårsvis ger en rapport om koncernbolagens måluppfyllelse, ekonomiska lägets utveckling samt en uppskattning om kommande utveckling och risker åt fullmäktige. Vidare anges i förvaltningsdirektivet att

stadsstyrelsen årligen utvärderar ägarstyrningens beslutsmässighet med hänsyn till kommunkoncernens helhetsnyttas förverkligande, riskhantering och förfaringsåter och att resultaten och slutsatserna behandlas med stadsfullmäktiges ordföranden. Enligt revisionsnämndens uppgifter har en dylik rapport inte presenterats för stadsfullmäktige under år 2019. Enligt revisionsnämndens uppgifter har halvårsrapporten inte presenterats under år 2019.

I verksamhetsberättelsen har mål för koncernsamfunden och koncernrapporteringen stipulerats. Huvudsakligen har målen uppnåtts. Om dotterbolagens investeringar har kortfattat informerats i verksamhetsberättelsen, om hamnens investeringsprojekt har dock informerats ganska sparsamt.

De bolagsspecifika målsättningarna är de samma som under föregående räkenskapsperiod och för deras förverkligande redogörs i bokslutet enligt följande:

Konserniyhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Förverkligande av målen för koncernbolagen
Yleiset tavoitteet (koskee kaikkia tytäryhtiöitä)	Allmänna mål (gäller alla dotterbolag)
<ul style="list-style-type: none">- Yhtiön toiminta on järjestetty taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakkaiden tarpeet huomioiden.- Yhtiöiden omistamien rakennusten ylläpito on järjestetty +niin, että niiden arvo säilyy.- osavuosisiraportointi laaditaan vähintään 6 kk välein	<ul style="list-style-type: none">- Bolagets verksamhet är ekonomiskt och effektivt ordnad och beaktar kundernas behov- Underhållet av de byggnader bolagen äger är ordnad så att deras värde bibehålls- Delårsrapportering görs minst var 6 månad
Yhtiökohtaiset tavoitteet vuodelle 2019	Bolagsvisa mål för 2019
<u>Hangon Satama Oy</u> Yhtiön tulos on vähintään 5 % liikevaihdosta	<u>Hangö Hamn Ab</u> Bolagets resultat innan skatt är minst 5 % av omsättningen
<u>Hangon Vuokratalot Oy</u> Asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %	<u>Hangö Hyreshus Ab</u> Bostädernas användningsgrad är minst 95 %
<u>Oy Hansea dc Ab</u> Yhtiön vuosikulut eivät ylitä tuloja	<u>Oy Hansea dc Ab</u> Bolagets kostnader/år överstiger inte intäkterna
Toteutuminen	Förverkligande
Hangon Satama Oy:n tulos ennen veroja oli 4,8 milj. euroa tai 27 % liikevaihdosta, tavoite toteutui	Hangö Hamn Ab:s resultat före skatt var 4,8 milj. euro eller 27 % av omsättningen, målet förverkligades.
Oy Hansea dc tilikauden tulos oli -3 308,99 euroa, tavoitteesta jäätin hieman	Oy Hansea dc:s resultat under år 2019 var -3 308,99 euro, vilket var en aning sämre än målsättningen
Hangon Vuokratalot Oy:n asuntojen käyttöaste (85,7 %) jäi selvästi alle tavoitteen	Användningsgraden (85,7 %) för Hangö Hyreshus Ab:s bostäder stannade klart under målet.
Sekä konserniohjeet että hallintosäännöt on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.5.2017.	Koncerndirektiverna och förvaltningsstadgan har godkänts i stadsfullmäktige 23.5.2017.
Muiden konserniyhtiöille asetettujen yleisten tavoitteiden katsotaan toteutuneen.	Övriga allmänna mål som ställts på koncernbolagen anses ha förverkligats.

Även om Hangö Hamn Ab:s verksamhetsmässiga och ekonomiska ställning enligt bokslutsuppgifterna är god framför revisionsnämnden som sin åsikt, att stadens målstyrning gällande bolaget bör förstärkas såväl beträffande verksamheten som investeringarna.

Stadsstyrelsen har under åren 2016 och 2017 noterat Hangö Hyreshus ekonomiska trångmål och med hjälp av den arbetsgrupp man tillsatt skapat ett revitaliseringsprogram för bolaget att följa. Under år 2019 lyckades man sälja ett hus och avsikten är även framöver att minska på antalet fastigheter som har låg nyttjandegrad. Statskontoret, Hangö stad samt övriga gäldenärer godkände 26.6.2018 om bolagets frivilliga skuldsanering, som resultat av detta

konverterades stadens lånefordran om 250 t€ till kapitallån. Saneringsprogrammet hämtar en inbesparing på 0,8 milj. € åt bolaget.

4. Övrigt

Målformuleringsprocessen

Revisionsnämnden anser att man vid budgeteringskedet även framöver bör fästa uppmärksamhet vid skapandet av prestationer och mätare på så vis att de ger möjligast bra bild av tjänsternas kvantitativa och kvalitativa målförverkligande.

Förverkligandet av de strategiska målsättningarna

Revisionsnämnden anser att man i budgeteringskedet särskilt bör se till att de mål som läggs upp går att härleda till stadens strategi.

Fortfarande borde man, enligt revisionsnämndens mening i stadens bokslut redogöra för utfallet av de strategiska målsättningarna.

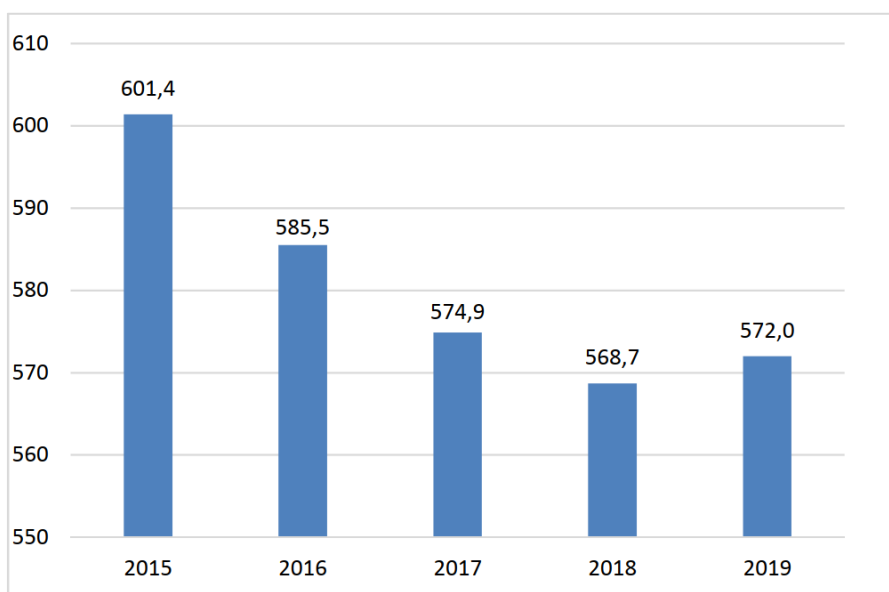
Av "Välfärdscenter-projektet" är oförverkligt ännu en del av hotellutrymmena och det till projektet med avtal bundna Drottningbergs-området, till vilket infrastruktur det på förhand bundits en betydande mängd kapital. Det byggnadsfärdiga bostadsområdets potential har dock inte kunnat utnyttjas. För strategins uppfyllelse är invånarantalets ökning en central målsättning så tomt-utbudet borde ökas.

Järnvägens tunnelprojekt har ansträngt investeringsresurserna och framöver kommer även delar av övergångsbron att komma att genomföras. Vid projekt som berör trafikleder bör i ett alltmer ansträngd ekonomiskt läge noga övervägas hur dessa påverkar trafikens genomströmning och säkerhet samt saneringsskuldens amortering.

Personalen

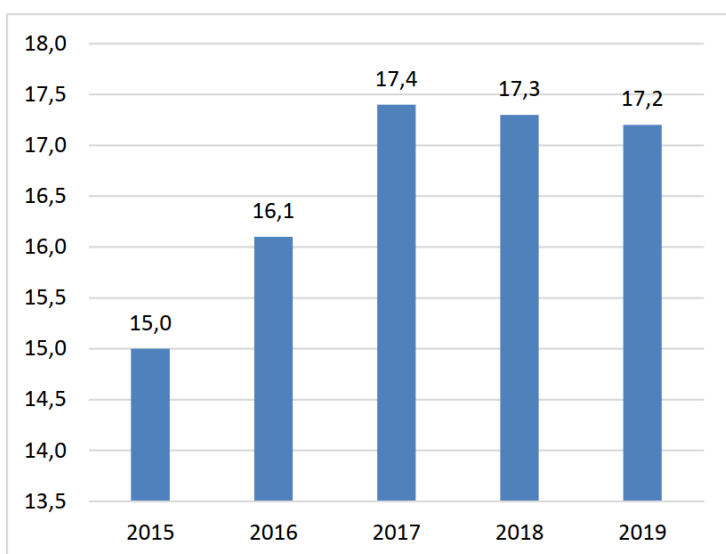
Personalens mängd ökade med åtta personer och personalkostnaderna steg med 1,1 milj. € och var 28,6 milj. € i bokslutet.

Årsverken

Räknat i årsverken (hela personalen) har personalresurserna ökat 3,3 årsverken från föregående år.

Sjukrelaterad frånvaro

Sjukrelaterad frånvaro var under år 2019 i genomsnitt 17,2 kalenderdagar per årsverke, dvs på samma nivå som året innan. Enligt Arbetshälsoinstitutets uppgifter var sjukrelaterade frånvaron i kommunerna år 2018 i genomsnitt 17 dagar.

Övrigt

Staden köper räddningstjänster av Västra Nylands Räddningscentral. Revisionsnämnden ställer som fråga på vilket vis stadens övervaknings arrangerats, för att säkerställa att man får den service för vilken man betalar åt Räddningscentralen?

Stadsfullmäktige har under året 2019 behandlat stadsstyrelsens förteckning över öppna motioner. Revisionsnämnden ställer dock som fråga varför en del av motionerna behandlas raskt medan andra blir obehandlade en längre period? Enligt revisionsnämndens åsikt borde motionerna behandlas på lika grunder och att de äldre motionernas behandling borde slutföras möjligast fort.

Revisionsnämnden framhåller som sin uppfattning att till den del i denna utvärderingsberättelse inte annat nämnts, har man inom organisationen vidtagit sakenliga åtgärder med anledning av påpekanden i tidigare års utvärderingsberättelser.

5. Sammandrag

Sammantaget kan konstateras, att Hangö moderstads ekonomiska läge försvagades något från föregående år medan stadskoncernens ekonomi utvecklades i positiv riktning främst till förtjänst av Hangö Hamn Ab. Stadens ekonomiska läge är dock fortfarande svag.

Resultatet för räkenskapsperioden 2019 var ett underskott om 0,27 milj. euro, vilket är sämre än föregående års överskott om 0,157 milj. € men märkbart bättre än den ändrade budgeten. Den ursprungliga budgeten utgick från ett överskott om 0,478 milj. euro medan den ändrade budgeten visade på ett underskott om 1,63 milj. €. Koncernens resultat för år 2019 uppgick till ett överskott om 4,15 milj. € främst som följd av hamnens goda resultat.

Enligt kommunallagen bör kommunkoncernen balansera ekonomin. Stadens 8 ackumulerade överskott är 5,87 milj. €, dvs 714 €/invånare. Koncernens kumulativa överskott är i sin tur 11,67 milj. €, dvs 1.417 €/invånare.

Driftsekonomin utföll för hela stadens del aningen sämre än budgeterat. Intäkterna var ca 0,48 milj. € större än budgeterat och kostnaderna å sin sida drygt 0,76 milj. € större än budgeterat. Verksamhetskostnaderna har vuxit i från år 2018.

Staden verkställde under granskningsperioden investeringar för ca 3,99 milj. euro som motsvarar 64 % av de budgeterade investeringarna. Väsentliga överskridningar av anslagen noterades inte. Försäljningen av fastigheter underskred budgeten om 6,5 t€. Försäljningen av tomter underskred budgeten med ~169 t€.

Stadens skuldbörda har under 2019 vuxit med 3,94 milj. €. Vid årets slut var skuldbördan 64,3 milj. €, dvs 7.816 €/invånare. Skuldbördan per invånare har under 2019 vuxit efter några års sjunkande trend. Mängden lån per invånare påverkas även av invånarantalets kontinuerliga minskning. Hela landets kommuners medeltal år 2018 var 3.039 €/invånare, så Hangös situation är mycket sämre än medeltalet.

Koncernens (stad + dottersamfund) externa skuldbörda är 77,8 milj. euro, vilket är 9.459 €/invånare. Landets genomsnitt 2018 var 6.540 €/invånare.

Oberoende av situationen förorsakar Hangö stads och dess koncerns jämförelsetal inte det i kommunallagen angivna utvärderingsförfarandet. Enligt revisionsnämndens uppfattning är det fortfarande viktigt att balanseringen av ekonomin fortsätter målmedvetet i syfte att uppnå en stadigvarande balans och för att avvärja hotet som utvärderingsförfarandet utgör. Gällande "kriskommuns kriterierna" som kommer att förnyas borde staden enligt revisionsnämndens mening förbereda sig för de nya utvärderingskriterierna genom att formulera ekonomiska och verksamhetsmässiga mål för koncernsamfunden, genom vilka man kommer åt att påverka de lagstadgade kriteriernas utfall på koncernnivå.

De av fullmäktiges stipulerade verksamhetsmässiga målen har huvudsakligen uppnåtts.

Förvaltningsdirektivets uppdatering fördigställdes under år 2017. Koncerndirektivet samt direktivet för intern kontroll är ännu på hälft och måste fås klart möjligast fort så att de motsvarar den nya kommunallagen. Koncernsdirktivets och koncernstyrningens vikt i Hangö accentueas av Hangö Hamn Ab:s stora betydelse för stadens ekonomi.

Koncernbolagen har huvudsakligen uppnått de uppsatta målen. Till koncernens målformulering, -styrning och -tillsyn bör dock riktas uppmärksamhet så att man via uppställda mål möjligast väl kommer att påverka koncernens nyckeltals utveckling och således avvärja det kommunallagsenliga utvärderingsförfarandet.

Hangö Hamn Ab:s verksamhetsmässiga och ekonomiska läge är enligt bokslutets uppgifter gott men som följd av den ekonomiska avmattningen som Corona-epidemin medför kan staden inte framöver förvänta sig dividender i samma omfattning som hittills.

Koncerndirektivet bör utan dröjsmål uppdateras att motsvara kommunallagens nuläge. Revisionsnämnden understryker koncernstyrningens betydelse t.ex. gällande koncernens centrala investeringsåtaganden så att man med fullmäktiges målstyrning kommer åt att påverka koncernens verksamhet, investeringar och bokslutets nyckeltal.

Till den del som i denna utvärderingsberättelse inte annat konstateras anser revisionsnämnden att man skridit till sakenliga åtgärder beträffande konstaterandena i utvärderingsberättelsen för år 2018.

Revisionsnämnden föreslår att fullmäktige begär in av stadsstyrelsen en kommunallags enlig utredning över åtgärderna som förorsakas av utvärderingsberättelsen till fullmäktiges förfogande tom. slutet av september före behandlingen av årets budget.

I Hangö den 26.5.2020

Yrjö Sahlstedt
ordförande

Marko Reitamaa
viceordförande

Mona Nyström-Hansén
medlem

Marie Koskinen
medlem

Timo Riikkilä
medlem

Esko Tolvanen
medlem

Katja Mäkelä
medlem